

Sygn. akt II CSK 641/11

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku D. S.

przy uczestnictwie R. S.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 czerwca 2012 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego

z dnia 7 czerwca 2011 r.,

odrzuca skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2010 r. Sąd Rejonowy w N. dokonał podziału majątku wspólnego D. S. i R. S. w ten sposób, że

I.1. na wyłączną własność wnioskodawcy przyznał trzy nieruchomości gruntowe (a,b,c) szczegółowo opisane w sentencji postanowienia, 2. na wyłączną własność uczestniczce przyznał a) spółdzielcze prawo do lokalu oraz b) nieruchomość gruntową, opisane w sentencji postanowienia,

II. tytułem dopłaty zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki 290.193 zł, w ratach,

III. tytułem rozliczenia odszkodowania za kradzież samochodu zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy 12.250 zł z odsetkami od 20 czerwca 2008 r.,

IV. tytułem rozliczenia kredytów zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy 76.078,46 zł z odsetkami od 20 czerwca 2008 r.,

V. tytułem rozliczenia pożytków za korzystanie z nieruchomości gruntowej zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki 27.295,52 zł z odsetkami od uprawomocnienia się postanowienia,

VI. oddalił roszczenie uczestniczki o zwrot pożytków z innej nieruchomości gruntowej,

VII. orzekł o kosztach postępowania.

Objęcie podziałem nieruchomości gruntowych i prawa do lokalu, a następnie rozliczenie ich wartości, a nadto rozliczenie spłaconych przez wnioskodawcę kredytów było następstwem przyjęcia przez Sąd Rejonowy, że uczestniczka skutecznie uchyliła się od skutków oświadczenia woli wyrażonego w zawartej przez małżonków w dniu 15 września 2006 r. umowy o częściowym podziale majątku dorobkowego, jako złożonego pod wpływem błędu.

Apelacje od tego postanowienia złożyli wnioskodawca i uczestniczka. Wnioskodawca zaskarżył postanowienie w części, w jakiej Sąd Rejonowy objął podziałem majątek już podzielony umową z dnia 15 września 2006 r. (punkty I.1lit.,,a” i I.2lit.,,a”), kwestionując stanowisko Sądu co do skutecznego uchylenia się uczestniczki od złożonego w umowie oświadczenia woli i przyznanie w związku z tym uczestniczce nieruchomości gruntowej opisanej w pkt I.2 lit „b” oraz

zaskarżył postanowienie w punkcie drugim orzekającym o dopłacie, kwestionując wysokość tej dopłaty. Domagał się zmiany postanowienia przez uchylenie punktów I.1lit.,,a” i I.2lit.,,a” oraz przyznania mu na własność pozostałych nieruchomości, w tym opisanej w pkt I.2 lit „b” oraz obniżenia dopłaty do kwoty 81.892,50 zł ewentualnie uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Uczestniczka zaskarżyła postanowienie w punktach III i IV w części orzekającej o dacie płatności odsetek, w punkcie V w części w jakiej Sąd nie orzekł o pożytkach z kolejnej działki oraz w punkcie VII orzekającym o kosztach postępowania.

Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w P., aprobując stanowisko Sądu Rejonowego co do skutecznego uchylenia się uczestniczki od skutków oświadczenia woli, ale zauważając błędne, z innych przyczyn, ustalenie wysokości dopłaty, orzekł w sposób następujący:

I. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1. zasądzoną w punkcie II postanowienia dopłatę obniżył do kwoty 149.742,50 zł ,
  2. w punktach III i IV – inaczej określił datę płatności odsetek,
  - 3.w punkcie VII – inaczej orzekł o kosztach sądowych,
- II. oddalił w pozostałej części obie apelacje,
- III. orzekł o kosztach postępowania odwoławczego.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 84 w związku z art. 88 § 2 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie z uwagi na to, że nie było podstawy do przyjęcia, iż uczestniczka działała pod wpływem błędu, a przy przyjęciu błędu – że nie uchybiła rocznemu terminowi do złożenia oświadczenia. W związku z tak ujętymi zarzutami wnioskodawca wskazał, że zaskarża postanowienie „w zakresie, w jakim przyjęto, że uczestniczka skutecznie uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia woli wyrażonego w akcie notarialnym..., co doprowadziło do zasądzenia nadmiernej dopłaty należnej uczestniczce w wysokości 149.752,50 zł zamiast prawidłowej kwoty 60.096,50 zł”, i wnosil „o uchylenie i zmianę wyroku Sądu Okręgowego poprzez zmianę pkt I.1 zaskarżonego postanowienia poprzez obniżenie zasądzonej

dopłaty z kwoty 149.752,50 zł do kwoty 60.096,50 zł”. Wartość przedmiotu zaskarżenia została określona na kwotę 165.000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1) oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3). Wymagania te stanowią elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Skarżący musi zatem jasno i jednoznacznie wskazać, czy zaskarża orzeczenie w całości czy w części, a jeżeli w części, to jaką część tego orzeczenia obejmuje skarga kasacyjna. Określenie to powinno być precyzyjne i nie może budzić wątpliwości, ponieważ Sąd Najwyższy nie może uchylić ani uchylić i zmienić niezaskarżonej części orzeczenia sądu drugiej instancji, nawet jeżeli zapadło ono z pogwałceniem istotnych przepisów prawa (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). W zgodzie z podanym zakresem zaskarżenia, w sprawach o prawa majątkowe, pozostawać musi wskazana przez skarżącego wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁴ 3 k.p.c.). Ponadto, w zgodzie z zakresem zaskarżenia winien być sformułowany wniosek kasacyjny, o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia w całości lub w części. Nie ulega wątpliwości, że w logicznym związku z zakresem zaskarżenia muszą pozostawać podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (art. 398⁴ 1pkt 2 k.p.c.).

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie spełnia powyższych wymagań.

Wyżej przytoczono sformułowanie zawarte w części wstępnej skargi kasacyjnej wnioskodawcy, z którego ma wynikać zakres zaskarżenia. To sformułowanie nie precyzuje, który punkt postanowienia został zaskarżony. Zakres zaskarżenia został przez wnioskodawcę ujęty opisowo: „w zakresie w jakim przyjęto...”. Skoro podstawa skargi i jej uzasadnienie zmierzają do podważenia oceny Sądu Okręgowego, co do skutecznego uchylenia się uczestniczki od skutków oświadczenia woli w postaci częściowo dokonanego przez małżonków podziału majątku dorobkowego, to przypuszczać należałoby, że interes wnioskodawcy doznałby zaspokojenia, gdyby doszło do uwzględnienia jego apelacji w szerszym zakresie niż uczyniono to postanowieniem Sądu Okręgowego. Na skutek apelacji wnioskodawca uzyskał już obniżenie (aczkolwiek z innej przyczyny) dopłaty z kwoty

290.193 zł do kwoty 149.742,50 zł. Nie uzyskał jednak dalszej jej redukcji, ani też zaspokojenia w zakresie sposobu podziału, a to wobec nieuwzględnienia zarzutów, o których była mowa i – jak należałoby domniemywać – stan ten podważa skargą kasacyjną. Przy takim rozumieniu opisowo przedstawionych w skardze granic zaskarżenia, oznaczałoby to, że wnioskodawca zaskarżył postanowienie Sądu odwoławczego w punkcie II, w części oddalającej jego apelację. Tak rozumianemu zakresowi zaskarżenia powinien towarzyszyć wniosek kasacyjny dotyczący tego właśnie rozstrzygnięcia. Tymczasem, we wniosku kasacyjnym skarżący domaga się „uchylenia i zmiany wyroku Sądu Okręgowego poprzez zmianę pkt I.1 zaskarżonego postanowienia poprzez obniżenie zasądzonej dopłaty z kwoty 149.752,50 zł do kwoty 60.096,50 zł”. Literalne brzmienie wskazywałoby, że wnioskodawca wyraża oczekiwanie ingerencji przez Sąd Najwyższy w to rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego, które jest następstwem częściowego uwzględnienia jego apelacji i tym samym musi być traktowane jako dla niego korzystne. Wnioskodawca nie ma interesu prawnego (*gravamen*) w zaskarżaniu orzeczenia w części, która jest dla niego korzystna. Ponadto, tak skonstruowany wniosek niewątpliwie rozmija się z podstawą skargi i jej uzasadnieniem.

Wniosek kasacyjny skarżącego odczytywać niewątpliwie należy jako doprecyzowanie opisowego zakresu zaskarżenia, zamieszczonego w części wstępnej skargi; jego treść wskazuje, że skarżący skoncentrował się wyłącznie na wysokości dopłaty. Wskazywanie, że wadliwość rozstrzygnięcia, która „doprowadziła do zasądzenia nadmiernej dopłaty należnej uczestniczce w wysokości 149.752,50 zł zamiast prawidłowej kwoty 60.096,50 zł”, powinna być skorygowana orzeczeniem Sądu Najwyższego „poprzez obniżenie zasądzonej dopłaty z kwoty 149.752,50 zł do kwoty 60.096,50 zł” jednoznacznie wskazuje, że to różnica tych kwot, równa kwocie 89.656 zł, objęta jest zaskarżeniem. Kwota ta nie pozostaje w żadnym logicznym związku z wartością przedmiotu zaskarżenia określoną w skardze kasacyjnej na kwotę 165.000 zł. Określenie natomiast przez wnioskodawcę wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 89.656 zł czyniłoby skargę kasacyjną niedopuszczalną zgodnie z art. 519¹§2k.p.c.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że Sąd Najwyższy nie jest ani zobowiązany ani uprawniony do dokonywania wykładni użytych przez skarżącego

sformułowań dla ustalenia zakresu zaskarżenia, rozumienia, w sposób korzystny dla skarżącego, wniosków kasacyjnych, ani dociekania przyczyn wskazania jakiejś kwoty jako wartości przedmiotu zaskarżenia. Skarga kasacyjna jest wyjątkowo sformalizowanym środkiem zaskarżania prawomocnych orzeczeń, powinna być sporządzona w sposób odpowiadający wymogom ustawowym (art. 398⁴ §1 k.p.c.). Naruszenie tych wymogów skutkuje jej odrzuceniem .

Z tych też przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶§ 2 i 3 k.p.c., odrzucił skargę kasacyjną.